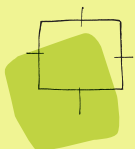
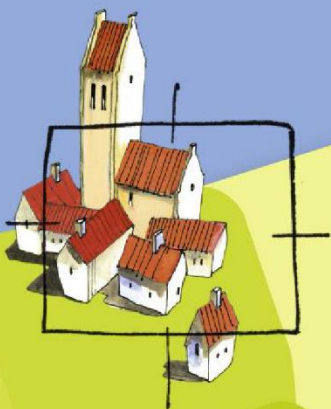

**Activiteitenplan Omgevingsvergunning Flora-
en fauna-activiteit**

Tussen de Gasten, Zuidhorn

DEFINITIEF

BügelHajema

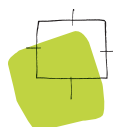
Ruimte voor de leefomgeving

**Activiteitenplan Omgevingsvergunning Flora-
en fauna-activiteit**

Tussen de Gasten, Zuidhorn

DEFINITIEF

16 augustus 2024

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Plangebied en voorgenomen ontwikkeling	4
3	Ecologisch onderzoek	7
3.1	Onderzoek aanwezigheid	7
3.2	Functie plangebied	8
4	Effecten op de staat van instandhouding	9
5	Wettelijk belang en alternatieven afweging	10
5.1	Wettelijk belang	10
5.2	Alternatieven	10
5.2.1	Niet uitvoeren van de activiteit	10
5.2.2	Alternatieve locatie	11
5.2.3	Alternatieve werkwijze	11
6	Beschermingsmaatregelen	12
6.1	Maatregelen om de functionaliteit te behouden	12
6.1.1	Werken buiten de kwetsbare periodes	12
6.1.2	Het realiseren van aanvullend en hoogwaardiger leefgebied	13
6.1.3	Werkwijze van dempen	13
6.1.4	Beheer nieuwe leefgebied	13
6.2	Zorgplicht	13
7	Verantwoording	14
8	Literatuur	15

1 Inleiding

De gemeente Westerkwartier is van plan om in Zuidhorn een kleine woonwijk te bouwen (Tussen de Gasten). Uit het nader ecologisch onderzoek blijkt dat er in dit gebied voortplantingsbiotoop van poelkikker aanwezig is. Als gevolg van de werkzaamheden kunnen rust- en verblijfplaatsen van deze soort verloren gaan. Daarom wordt een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit aangevraagd (conform artikel 11.46, eerste lid onder a en d van het Bal). Voor deze vergunningsaanvraag is het voorliggende activiteitenplan opgesteld. Dit activiteitenplan wordt ter beoordeling voorgelegd aan de provincie Groningen. De vergunning wordt aangevraagd voor de periode van 1 september 2024 tot 1 september 2029.

Activiteitenplan

Voorliggend activiteitenplan geeft de maatregelen weer die worden genomen om de functionaliteit van het leefgebied voor poelkikker te behouden en overige negatieve effecten te beperken, waardoor er geen wezenlijke invloed op de populaties van poelkikker te verwachten is. Door het werken volgens de in dit voorliggend activiteitenplan voorgestelde werkwijze en het uitvoeren van de voorgestelde maatregelen, worden de schadelijke effecten van de activiteiten op poelkikker tot het minimum beperkt.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen omschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 het uitgevoerde ecologisch onderzoek beschreven en de effecten die de ontwikkelingen op de functie van het plangebied hebben. Hoofdstuk 4 geeft de korte en lange termijn effecten van de ontwikkeling weer. In hoofdstuk 5 wordt het wettelijk belang waaronder deze vergunning wordt aangevraagd onderbouwd, daarnaast worden de alternatieven overwogen. In hoofdstuk 6 worden de maatregelen uitgewerkt die gerealiseerd worden om de effecten op de soort te mitigeren. In hoofdstuk 7 staat de verantwoording en in hoofdstuk 8 staan de literatuurverwijzingen.

2 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Ligging

Provincie:	Groningen
Gemeente:	Westerkwartier
Plaats:	Zuidhorn
Kadestraal perceel:	onderdeel van A-4115

Figuur 1. Plangebied (rode lijn). Bron kaartondergrond: Regels op de kaart.

Inrichting plangebied

Het plangebied bestaat uit twee percelen grasland ten westen van De Nieuwe Gast (zie figuur 1). Het plangebied wordt aan de oost- en zuidzijde begrensd door watergangen, aan de westzijde door een woonerf en een watergang en aan de noordzijde door een weg. De twee percelen worden door een sloot van elkaar gescheiden. Langs de weg aan de zuidzijde staat jonge opgaande beplanting. Bebouwing is niet aanwezig.

Voorgenomen ontwikkelingen

De ontwikkelingen bestaan uit de realisatie van nieuwe woningen, toegangswegen, watergangen en parkeergelegenheid op het terrein (figuur 3). Naast woningen wordt een deel van het gebied ingevuld door maatschappelijke partijen (twee kinderdagverblijven).

Voorafgaand aan de ontwikkeling van het terrein zal het grasland afgegraven worden, dit om het 'obstakelvrij' van archeologie te krijgen. De twee sloten die van west naar oost door het plangebied lopen worden naar daarbij gedempt (zie figuur 2). De watergang langs de oostzijde van het plangebied wordt doorgetrokken verbreed en de opgaande beplanting langs de weg wordt verwijderd.

Figuur 2. De locatie van te dempen watergangen in rood en de uit te breiden watergang in groen. Bron luchtfoto: Regels op de kaart.

Figuur 3. Stedenbouwkundig plan. Bron: gemeente Westerkwartier.

Planning

De start van de werkzaamheden is nog onbekend en afhankelijk van de ruimtelijke procedure. Bij de planning zal worden gekeken naar de minst kwetsbare periodes voor de betrokken soort (zie ook hoofdstuk 6 maatregelen).

3 Ecologisch onderzoek

3.1 Onderzoek aanwezigheid

In het voortraject van de plannen is in het najaar van 2022 een verkennend ecologisch onderzoek uitgevoerd, met als conclusie dat soortgericht onderzoek naar de aanwezigheid, dan wel afwezigheid van poelkikker nodig was (BügelHajema Adviseurs BV, 2022). Dit aanvullende onderzoek is in de zomer van 2023 uitgevoerd. Hieronder volgt een samenvatting van de bevindingen van het nader onderzoek. De onderzoeksmethodes en de uitgebreide omschrijving van de resultaten zijn beschreven in de rapportage van het nader onderzoek (BügelHajema Adviseurs BV, 2023).

Inventarisatie poelkikker

Tijdens beide bezoeken is kooractiviteit van poelkikker gehoord in beide watergangen in het plangebied (figuur 3). Bij het vangen zijn meerdere volwassen exemplaren en larven van bastaardkikker en meerkikker gevangen, maar geen poelkikkers. Op basis van de kooractiviteit wordt geconstateerd dat de watergangen, zoals aangegeven in figuur 3 als voortplantingswater door poelkikker wordt gebruikt.

Figuur 4. Locatie van het plangebied (rood) en de regio's van de sloten waar poelkikkers zijn waargenomen. Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl.

Overige soorten

In alle sloten in- en rondom het plangebied zijn meerkikker en bastaardkikker waargenomen. In het plangebied zijn verblijfplaatsen van een aantal algemene amfibieën- en zoogdiersoorten, zoals bruine kikker, gewone pad en huisspitsmuis te verwachten. Deze zijn door de provincie Groningen aangewezen als vergunningvrije gevallen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

3.2 Functie plangebied

Uit de twee veldbezoeken voor poelkikker komt naar voren dat in het plangebied voortplantingswater van poelkikker aanwezig is. Landhabitat (overwinteringsbiotoop) bevindt zich veelal op minder dan 100 à 200 m van de oever van het voortplantingswater. Het grasland in het plangebied zal daarom ook onderdeel uitmaken van het landbiotoop van poelkikker.

4 Effecten op de staat van instandhouding

Door het dempen van de watergang kunnen voortplantingsplaatsen van poelkikker verloren gaan en exemplaren worden gedood. De poelkikker staat als 'Thans niet bedreigd' op de Rode lijst amfibieën. De staat van instandhouding van poelkikker is gunstig en de populatie neemt sinds 1997 enigszins toe. De poelkikker komt vooral voor op de pleistocene, hogere zandgronden. Behalve op de hoge zandgronden is de soort ook aanwezig op laagdynamische plekken in het rivierengebied. De soort komt in een groot gedeelte van de provincie Groningen voor, behalve in de noordelijke delen. In Zuidhorn zijn ook buiten het plangebied exemplaren gehoord, waardoor blijkt dat de populatie niet alleen gebonden is het aan plangebied. Indien bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden geen beschermingsmaatregelen worden genomen, kan de verspreiding van poelkikker op lokaal niveau afnemen. Door het treffen van soort specifieke maatregelen, zoals deze in hoofdstuk 6 zijn opgenomen, worden zowel tijdens als na de werkzaamheden geen negatieve effecten verwacht op staat van instandhouding.

5 Wettelijk belang en alternatieven afweging

5.1 Wettelijk belang

Er worden maatregelen genomen om (a) de functionaliteit te waarborgen, (b) de gunstige staat van instandhouding te waarborgen en (c) aan de zorgplicht te voldoen. Desalniettemin kan als gevolg van de ontwikkeling sprake zijn van het beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen van poelkikker. Hierdoor wordt de vergunningaanvraag getoetst aan de belangen zoals deze in artikel 8.74k van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan beschreven.

De vergunning wordt aangevraagd in het kader van artikel 8.74k, lid 1, onderdeel b - 3, Bkl, namelijk in het kader van de volksgezondheid, openbare veiligheid of dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

In het Regionaal Woondocument is opgenomen dat de woningvraag in Zuidhorn aanzienlijk is. Ten behoeve van de Woonvisie Westerkwartier 2020 - 2025 is begin 2020 een woningmarktonderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek is de kwalitatieve en kwantitatieve woonbehoefte in kaart gebracht voor de periode 2020 - 2030. Uit dit woningmarktonderzoek blijkt dat Westerkwartier erg gewild is als woongemeente. De gemeente Westerkwartier moet in de periode 2020 tot en met 2029 jaarlijks netto tussen de 175 en 250 woningen toevoegen om aan de vraag te kunnen voldoen, met als zwaartepunt de eerste jaren. Binnen het totaal nemen Zuidhorn (400 - 700) en Leek (525 - 750) de grootste aantallen woningen voor haar rekening, mede door overloop uit Groningen. Volgens het woningmarktonderzoek moet onder andere Zuidhorn inspelen op de vraag en goede bestaande plannen met tempo uitwerken.

De ontwikkeling is daardoor op sociaaleconomisch vlak zeer gewenst en van groot openbaar belang.

5.2 Alternatieven

In het kader van de vergunningaanvraag wordt bepaald of betere alternatieven beschikbaar zijn voor het plan.

5.2.1 Niet uitvoeren van de activiteit

De bouw van nieuwe woningen is noodzakelijk om het woningtekort in Nederland op te lossen. In Nederland is er een woningtekort van rond de 400.000 woningen. Uit onderzoek (Arundel, Li, Baker, & Bentley, 2022) is gebleken dat het woningtekort significante negatieve effecten heeft op de mentale (en indirect fysieke) gezondheid. Het woningtekort in Nederland is dermate groot dat dit niet met één simpele oplossing verholpen kan worden. Hiervoor zijn vele initiatieven nodig, waaronder dit plan voor Tussen de Gasten. Als dit plan niet wordt uitgevoerd zal dat resulteren in een vertraging of bemoeilijking van het oplossen van het woningtekort. Alle woningbouwplannen zijn nodig om aan deze doelstelling tegemoet te kunnen komen.

5.2.2 Alternatieve locatie

Binnen de kern van Zuidhorn zijn geen alternatieve locaties beschikbaar, deze worden namelijk ook bebouwd en zijn ook nodig om in de behoefte te voorzien.

De plek van deze ontwikkeling is zorgvuldig gekozen en er wordt getoetst aan de Ladder voor duurzame verstedelijking. Een alternatieve locatie heeft als gevolg dat niet wordt voldaan aan deze Ladder.

5.2.3 Alternatieve werkwijze

Door het nemen van mitigerende maatregelen, zoals die in het voorliggende activiteitenplan zijn opgenomen, is al rekening gehouden met een alternatieve werkwijze. Door een alternatieve werkwijze te hanteren zullen er meer nadelige effecten optreden dan wanneer de werkwijzen in dit activiteitenplan worden opgevolgd.

6 Beschermingsmaatregelen

Ten aanzien van poelkikker worden maatregelen genomen om de functionaliteit van het leefgebied en de gunstige staat van instandhouding te waarborgen en worden maatregelen genomen om aan de zorgplicht te voldoen. De maatregelen zijn grotendeels gebaseerd op het Kennisdocument Poelkikker (BIJ12, 2017).

6.1 Maatregelen om de functionaliteit te behouden

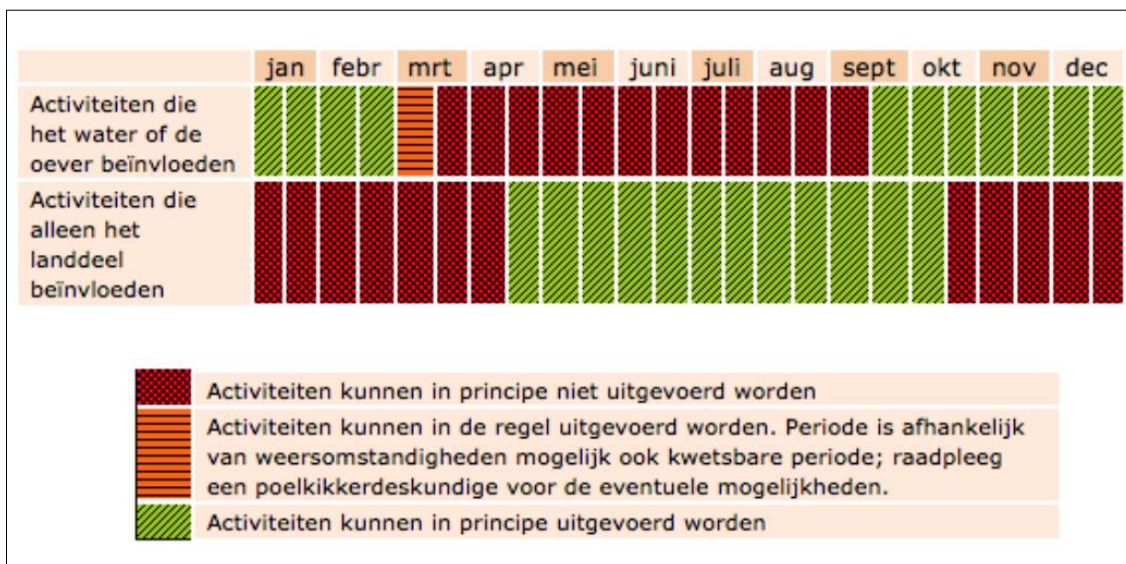
In het kader van het treffen van mitigerende maatregelen worden de volgende onderdelen onderscheiden

- het werken buiten de kwetsbare periode;
- het realiseren van vervangend leefgebied.

6.1.1 Werken buiten de kwetsbare periodes

Werkzaamheden in het plangebied vinden plaats buiten de kwetsbare voortplantings- en winterrustperiode van poelkikker (figuur 4). Bij activiteiten die effect hebben op het waterhabitat van de poelkikker moeten de activiteiten plaatsvinden in de periode half september tot en met eind februari. Het vergraven en uitbreiden van de oostelijke watergang en het dempen van de twee west-oost lopende sloten vindt plaats in deze periode.

Bij activiteiten die effect hebben op het landbiotoop van de poelkikker moeten de activiteiten plaatsvinden in de periode half april tot en met half oktober. Het afgraven van het grasland ten behoeve van het 'obstakelvrij maken' voor archeologie, wordt in deze periode uitgevoerd.

Figuur 5. Op hoofdlijnen weergegeven perioden waarin activiteiten al dan niet uitgevoerd kunnen worden. Bron: (BIJ12, 2017)

6.1.2 Het realiseren van aanvullend en hoogwaardiger leefgebied

Voorafgaand aan het dempen van de beide sloten wordt de oostelijke watergang langs De Nieuwe Gast verbreedt en verlengd. Dit nieuwe habitat voldoet aan de volgende voorwaarden:

- Het nieuwe leefgebied is gereed en geschikt voor de poelkikker vóórdat de beide sloten gedempt wordt. Dit houdt in dat deze een seizoen de tijd heeft om zich te ontwikkelen.
- De oevers zijn natuurvriendelijk en hebben helling van 1:2 tot 1:5.
- Het nieuwe te realiseren water is in ieder geval in de periode april tot en met september waterhoudend.
- Minimaal 1/3 van het waterdeel wordt niet geschoond of gebaggerd.

6.1.3 Werkwijze van dempen

Voorafgaand aan het dempen van de twee sloten wordt deze geschoond en wordt de oeervervegetatie kort gemaaid. De (water) vegetatie met eventueel aanwezige dieren wordt onder ecologische begeleiding uit de sloten geschept en verplaatst naar het de oostelijk watergang. Er wordt daarna tijdelijk, een open verbinding gegraven tussen de noordelijkste west-oost lopende sloot en de oostelijke watergang. Daarna worden beide west-oost lopende sloten direct gedempt. Hierbij worden de sloten van west naar oost gedempt, zodat eventueel achtergebleven dieren kunnen ontsnappen naar de oostelijke sloot. Er wordt langzaam gewerkt en onder ecologische begeleiding.

Maximaal één week voorafgaand aan het vergraven van het grasland zal dit kort gemaaid worden, zodat eventueel aanwezige dieren hieruit wegtrekken, doordat het leefgebied onaantrekkelijk is geworden.

6.1.4 Beheer nieuwe leefgebied

Het beheer van de watergangen wordt afgestemd op de poelkikker. Dit betekent dat bij het jaarlijks schonen of baggeren 1/3 deel van het aanwezige water ongemoeid blijft, zodat de dieren weg kunnen vluchten en dat deel van het leefgebied eerst onaangetast blijft. Het deel dat niet geschoond wordt kan dan het jaar erop worden geschoond, waardoor een cyclus ontstaat. Door deze vorm van onderhoud wordt tevens verlanding tegen gegaan. Dit is van belang voor poelkikker, aangezien deze soort open water nodig heeft voor de voortplanting.

6.2 Zorgplicht

De Omgevingswet kent een specifieke zorgplicht voor beschermde soorten. Als wordt gewerkt volgens voorgenoemde maatregelen wordt al voor een groot deel invulling gegeven aan de zorgplicht. Mocht onverhoopt toch een beschermde diersoort worden aangetroffen dan worden de werkzaamheden stilgelegd en wordt met een ecooloog bekeken welke maatregelen nodig zijn.

De aanwezige vegetatie wordt maximaal één week voor de start van het afgraven kort gemaaid. Hierdoor wordt het plangebied onaantrekkelijk voor algemene zoogdieren en amfibieën waarvoor in de provincie Groningen een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Op deze manier hebben deze soorten de tijd om zich te verplaatsen naar een nieuwe locatie buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden, zodat wordt voldaan aan de zorgplicht die geldt voor deze vergunningvrije gevallen. Het kappen en/of snoeien van bomen gebeurt buiten de broedperiode van vogels.

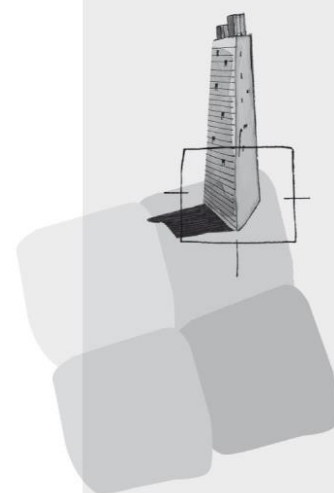
7 Verantwoording

Dit activiteitenplan is opgesteld door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. BügelHajema Adviseurs is een allround adviesbureau voor ruimtelijke ordening en milieu en heeft een brede ervaring met het opstellen van activiteitenplannen. Het bureau is aangesloten bij Netwerk Groene Bureaus.

BügelHajema Adviseurs is gemachtigd voor het doen van veldwerk in het kader van de Omgevingswet door het Netwerk Groene Bureaus en heeft een brede ervaring op dit gebied.

8 Literatuur

- Arundel, R., Li, A., Baker, E., & Bentley, R. (2022). Housing unafforability and mental health:dynamics accross age and tenur. *International Journal of Housing Policy*.
- BIJ12. (2017). *Kennisdocument Poelkikker*. versie 1.0.
- BügelHajema Adviseurs BV. (2022). *Beknopte natuurtoets woningbouw Tussen de Gasten te Zuidhorn*. Assen.
- BügelHajema Adviseurs BV. (2023). *Nader onderzoek poelkikker - Tussen de gasten, Zuidhorn*. Assen.

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Vaart NZ 48-50
9401 GN Assen

T 0592-31 62 06

E info@bugelhajema.nl

W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort